

**POLÍTICA
UNIVERSITÀRIA**

N. 11

Carta d'Universitats i Cultura

**El compromís de la Xarxa Vives
amb la dimensió cultural
de les universitats**

Carta d'Universitats i Cultura

**El compromís de la Xarxa Vives
amb la dimensió cultural de les universitats**

Direcció

Jordi Montaña Matosas
Antonio Ariño Villarroya

Carta d'Universitats i Cultura
El compromís de la Xarxa Vives amb la dimensió cultural de les universitats

Col·lecció: Política Universitària. N. 11
Juliol de 2021

Edita: Xarxa Vives d'Universitats · Universitat Jaume I Edifici Àgora, 10.
Av. Vicent Sos Baynat, s/n, 12006, Castelló de la Plana.
www.vives.org
xarxa@vives.org

ISBN: 978-84-09-27570-0
Aquesta obra està subjecta a la llicència
Creative Commons BY-NC-SA

AUTORIA

Direcció

Jordi Montaña Matosas
Antonio Ariño Villarroya

Direcció tècnica

Trànsit Projectes:
Àngel Mestres Vila
Mariana Pfenniger
Jordi Baltà Portolés

Consell Assessor

Comissió de Cultura de la Xarxa Vives d'Universitats
Grup de Treball de Gestió Cultural de la Xarxa Vives d'Universitats

Coordinació

Secretaria Executiva de la Xarxa Vives d'Universitats

Xarxa Vives
d'universitats

Amb la col·laboració de:

 **Generalitat
de Catalunya**

ÍNDEX

Pròleg	7
Preàmbul	13
Carta d'Universitats i Cultura	21
Antecedents	23
La dimensió cultural de la Universitat	25
Principis orientadors	27
Àmbits d'actuació	31
Implementació	45
Equip de treball	51

PRÒLEG

Em plau presentar-vos la Carta d'Universitats i Cultura. Aquest document, referendat pel Consell General de rectores i rectors de la Xarxa Vives d'Universitats, presenta un marc comú de referència per a l'establiment d'estratègies en la política cultural de les universitats.

La Carta d'Universitats i Cultura és el resultat d'un procés col·laboratiu d'anàlisi, reflexió i debat al voltant de la dimensió cultural de les universitats, en què han participat més de seixanta expertes i experts que desenvolupen la seua tasca als òrgans de govern universitaris i als equips responsables de la gestió d'aquest àmbit. La premissa que ha acompanyat el projecte en totes les fases ha estat entendre la cultura com una funció irrenunciable de les universitats, de servei públic, com ho són la docència i la investigació.

La cultura es desenvolupa de manera heterogènia i variable en tant que reflex del canvi social, i així es manifesta també a la universitat. Aquest fet ens obliga a replantejar constantment estratègies i tàctiques per gestionar-la amb èxit a les nostres institucions d'educació superior. D'aquesta manera, la definició que ací es presenta sobre la funció cultural de la universitat aplega el coneixement sobre el passat i el present de l'activitat duta a terme per les universitats en aquest àmbit. I és aquest bagatge el que permet dotar la Carta d'una visió de futur.

La Carta d'Universitats i Cultura té una vocació pionera i de lideratge, que pretén cimentar les decisions que donaran resposta als reptes que planteja la cultura a les universitats del segle XXI. Representa el desenvolupament al més alt nivell d'una estratègia comuna que ens permeta conduir el debat sobre la gestió i el paper de la cultura universitària a l'espai europeu d'educació superior. És moment ara, per tant, de caminar juntes en aquest horitzó ambiciós que enfortirà i visibilitzarà la cultura a les universitats de la Xarxa Vives.

Vicente Navarro de Luján

President de la Xarxa Vives d'Universitats

Rector de la Universitat CEU Cardenal Herrera

PRÒLEG

“Fill meu, aprèn a escriure, perquè l’escriba menja a la taula dels Reis”. Així aconsellava un vell escriba el seu fill a l’antic Egipte. Els escribes, a més d’escriure, eren els dipositaris del coneixement del seu temps: càlcul, calendaris, documentació, formularis, etc. Es formaven en escoles amb altres funcionaris i era el camí per accedir a llocs importants de la societat.

Com en el vell Egipte, les universitats modernes han acomplit un paper d’ascensor social. Sols cal observar els resultats dels informes del programa *Via Universitària* per veure que, fins a fa poc, la universitat acollia molts fills de famílies sense estudis i que els propulsava cap a una classe mitjana creixent. Aquesta classe, però, s’ha aprimat i avui la universitat ja no compleix aquest paper d’ascensor social.

La col·locació de l’alumnat ja no depèn exclusivament de la seva titulació; graus i màsters ja no són suficient. Els captadors de talent, els qui donen feina als joves, demanen quelcom més. Mentre els hem anat formant en coneixements, diguem-ne, pràctics s’ha anat creant un buit que abans s’omplia a l’ensenyament secundari, a les biblioteques i a la família. La família que comprava potser una enciclopèdia i que regalava llibres i anava al cinema, al teatre i algunes vegades a un museu. Avui dia el jovent navega a les tauletes, mòbils i ordinadors i omple un buit sense guia.

Les classes benestants saben que els seus fills no tenen prou amb la universitat i complementen els estudis amb idiomes, classes extraescolars (música, pintura...), comparteixen activitats, viatges que sovint acaben en visites culturals. És un altre circuit que permet escollir universitats, viatges d’estudis i molt probablement un postgrau a l’estranger.

El que diferenciarà a l’estudiantat és la seva base cultural. I cal afegir que l’accés a la cultura esdevé cada vegada més difícil per a alguns, arran de l’entorn social a què pertanyen i del cost de la cultura. Sols per aquesta raó cal que les universitats integrin la cultura com una tercera missió que s’ha de sumar a les clàssiques d’ensenyament i recerca.

Existeix, encara més, un altre argument per a incorporar la cultura com a missió universitària. Una voluntat ben intencionada d’escoltar la societat que demanava universitaris preparats per accedir al mercat de treball ha conduït, en moltes ocasions, a centrar els estudis en aspectes del coneixement molt orientats a aquest mercat. I, potser, hem oblidat que la veritable funció de les universitats és formar persones en la seva integritat, en totes les seves dimensions, bona ciutadania capaç de comprendre i discernir, ni que sigui parcialment, la complexitat del món en què vivim i viurem. I en això la cultura té un paper fonamental a l’hora d’ampliar el focus de visió de les persones cap a aspectes més amplis que la pròpia ocupació. La cultura augmenta i desperta la curiositat i estimula l’aprenentatge al llarg de la vida i l’interès per altres àmbits i matèries. I, per últim, aporta fortalesa emocional molt necessària en època post pandèmica.

La Carta d’Universitats i Cultura s’adreça a les universitats de la Xarxa Vives que són, per definició, ben diferents per la seva dimensió, tradició i situació geogràfica, però que a més d’una llengua comuna participen d’unes arrels culturals compartides. De ben segur que cada universitat de la Xarxa sabrà treure’n profit. I, crec modestament, que també altres universitats de fora del nostre àmbit, com ha estat en el cas d’altres iniciatives de referència de la Xarxa (per exemple, la col·lecció de *Guies per a la docència universitària des d’una perspectiva de gènere*), també en sortiran beneficiades.

Jordi Montaña

Vicepresident I de la Xarxa Vives d’Universitats

PRÒLEG

Aprofitem l'oportunitat que ens ofereixen aquesta Carta, les nostres universitats i la cultura per a ser més Universitat.

La cultura ja es considera una part clau del desenvolupament sostenible junt a l'economia, el medi ambient i els temes socials. La universitat, a més dels objectius tradicionals (docència i investigació), assumeix la missió de dedicar especial atenció a la cultura com a mecanisme de participació i desenvolupament per al progrés de la societat. La Carta d'Universitats i Cultura és l'aposta que fa la Xarxa Vives per a situar la cultura al lloc que li correspon dintre de la universitat.

Aquest document, elaborat amb la col·laboració de totes les universitats, ha de tindre un poder transformador i en part ja ho ha aconseguit. Ens ha servit per a repensar el que fem mirant a la resta d'universitats, trobant punts de connexió, destacant els elements diferenciadors que enriqueixen la Xarxa, obrir nous camins, noves possibilitats de col·laboració entre nosaltres, però, també amb la societat.

El treball fet ha servit per a destil·lar el que podria ser l'essència del model cultural de la universitat, però amb una plasticitat que ens permet estar còmodes, encaixar els canvis, adaptar-nos i progressar.

Aquesta Carta també és una invitació a reflexionar. Reflexionar sobre la cultura i la universitat hauria de ser un exercici constant, un assaig general permanent d'una obra que sempre romandrà inacabada. La cultura és viva, la cultura es vida i va incorporant noves narratives, noves mirades i, per tant, nous reptes que hem d'anar incorporant al nostre dia a dia.

Entre els reptes més engrescadors destacaria el de seguir ocupant-se del territori, de les persones i dels processos que s'estan activant al seu entorn. La universitat està compromesa amb la transferència, però també amb la mobilització del coneixement creant espais de trobada on compartir i reconèixer les capacitats i competències dels agents més actius de la societat, construint diàlegs que generen confiança i visió de futur. Tot plegat es tracta d'avançar en la relació mútua que s'estableix entre la universitat i el territori d'una manera no instrumental, o no sols instrumental, sinó participativa i empoderadora. El coneixement mobilitzat ens ajudarà a que la societat no romanga atònita davant dels canvis que s'esdevenen.

Altre dels reptes que hem d'assumir passa per reconèixer que estem enxarxats amb el nostre entorn, amb la resta d'universitats i això ens permet treballar en xarxa per a treballar amb xarxa. L'experiència del treball amb xarxes distribuïdes que faciliten la suma de lideratges, compartint un espai comú on s'aplique el principi de la cooperació, que la informació mantinga un flux bidireccional entre la universitat i el territori, compartint coneixements, consolidant les relacions entre els seus membres, assumint que la responsabilitat és compartida. Amb aquest model gestionarem millor la diversitat i la complexitat d'una realitat en transformació constant i amb la qual estem condemnats a conviure.

L'experiència ens demostra que invertir part del nostre temps en mantenir aquest model de treball en fa més forts, més eficients i més efectius.

Ara és el moment i som nosaltres els qui hem de decidir com volem treballar aquest recurs que ens ofereix La Carta i transforma-la en acció.

Albert López Monfort

Servei Activitats Socioculturals - Universitat Jaume I

Grup de Treball de Gestió Cultural de la Xarxa Vives d'Universitats

---

PREÀMBUL

L'accés a la cultura des de la Universitat^[1]

Introducció

Anomenem universitats aquelles institucions d'educació superior que assumeixen dos mandats de la societat i dels poders públics: la docència especialitzada i la recerca avançada. A Espanya, històricament i legalment (almenys des de la LRU) han assumit una tercera missió que en aquest text sintetitzarem amb l'expressió "cultura universitària", si bé ha tingut altres denominacions.

Una reconstrucció de la història d'aquesta funció permet establir-ne els trets constitutius, tot i que la seua plasmació actual en les diferents universitats es caracteritza per la disparitat i un cert grau de confusió (Ariño, 2020). Així ha quedat constatat en les reunions que han vingut realitzant representants dels vicerectorats amb competències en cultura, igual que en un breu qüestionari tramés el passat mes de novembre de 2020 a les 76 universitats registrades a la CRUE, 42 de les quals retornaren emplenat. S'hi convidava les institucions universitàries a identificar les àrees de competència que s'emparen sota les expressions "extensió" o "cultura" universitàries. Mentre que una majoria superior al 90% considerava que exposicions, esdeveniments musicals i formacions artístiques (orquestrades o grups de teatre) pertanyen a l'àmbit orgànic de la cultura, només es pronunciaven de la mateixa manera un 7% quan es tracta de la "cultura científica" i un 45% quan es parla de programes de formació *integral* adreçats a l'estudiantat.

En general, incloent-hi les universitats de la Xarxa Vives, podríem dir que, dins de les diferències indubtables, existeix una visió comuna sobre què és, quin estatut ocupa i com s'ha de desenvolupar la cultura universitària.

No se la pot entendre com un reflex o còpia de la cultura general i de la política que ha de desenvolupar l'administració pública. Els seus continguts no provenen d'una font externa, siga privada o pública; per a dissenyar-ne els programes, no ha d'agafar com a font d'inspiració el que fan altres institucions culturals, ministeris, conselleries o regidories, i encara menys el mercat; no obeeix tampoc a les modes partidistes o de minories enfilades a les estructures d'equipaments culturals públics i tampoc ha de suplir-ne les mancances, per greus i duradores que siguin.

L'autonomia universitària es tradueix, precisament en aquest cas, en expressar-ne l'especificitat i singularitat com a camp públic de la raó crítica, de l'evidència empírica i de la innovació creativa, pràctiques que funden l'*ethos* universitari de la docència i de la recerca. En conseqüència, ha de buscar en el seu propi interior –en l'acompliment de les seues altres dues funcions essencials– el contingut de la missió cultural.

Un segon element de la identitat universitària moderna rau en que la funció cultural no és un aspecte secundari més o menys prescindible, sense el qual se segueix mantenint l'essència del que ha de ser una universitat. Forma part d'allò que ara s'anomena impròpiament "responsabilitat corporativa" o, dit d'altra manera més justa, de la dimensió integral del servei públic.

Quan es crea la Universitat de Chicago, al 1890, amb els fons aportats pel magnat John R. Rockefeller, el seu primer president, William R. Harper, va tenir molt clar que volia fundar una universitat capdavantera en el món de la docència i, sobretot, en recerca. Era el destí d'aquell temps. Molt prompte, però, va descobrir també que havia de fer un pas més i situar-se en la línia d'altres universitats americanes i angleses i incorporar una tercera funció que ja estava implantada i es difonia per Europa. Amb aquest objectiu va crear l'*Extension Division*, la finalitat de la qual era apropar la universitat a qui, per qualsevol motiu, no podia accedir-hi^[2]. Pot semblar paradoxal que una universitat, no només privada sinó "capitalista", com ja aleshores la va qualificar John Dewey, un dels seus professors més il·lustres, assumira aquesta tercera funció.

---

[1] Durant quasi deu anys he tingut l'oportunitat de desenvolupar la meua visió de la política cultural universitària a la Univesitat de València des del Vicerectorat de Cultura i Igualtat, primer, i des del Vicerectorat de Cultura i Esports, després. Nombroses persones han compartit aquest projecte amb mi i saben que els hi estic agraït.

[2] <https://www.lib.uchicago.edu/e/scrc/findingsaids/view.php?eadid=ICU.SPCL.UEXTENSION>

PREÀMBUL

En recordar aquest exemple volem mostrar que –públiques o privades–, a finals del segle XIX totes les universitats rellevants entenien que una obligació intrínseca cap a aquella societat, en què era tan patent la distància entre lletrats i il·letrats com entre *robber barons* i pobres, era l'extensió de la cultura universitària. La Universitat de Chicago és un exemple eloqüent –amb totes les contradiccions d'una universitat privada– que la correcció de desigualtats externes, educatives i culturals formava part dels seus objectius.

Un tercer element que s'ha compartit en les trobades universitàries dels darrers anys ha estat que la cultura universitària és, abans que res, cultura científica i crítica. I, a més, aquest *ethos* científic-crític transcendeix el contingut de cada currículum i ha de complementar la formació dels qui integren la comunitat acadèmica.

Per tot això afirmem que la missió o la funció cultural de les universitats té una doble orientació: a) interna, per a generar disposicions i formar en competències a tots els membres de la comunitat acadèmica en aquells complements necessaris per a l'exercici de la ciutadania; i b) externa, adreçant-se a categories socials desafavorides i/o expulsades dels drets de la ciutadania cultural.

Anàlisi

A partir de l'estatut de la cultura universitària que acabem d'enunciar, aquest apartat se centrarà a analitzar el funcionament de les desigualtats culturals en la societat actual i en les seues universitats, amb la finalitat de proposar línies d'actuació pròpies de la tercera missió. Si la cultura universitària té tant uns destinataris interns com altres d'externs, resulta necessari, en conseqüència, duplicar la nostra mirada cap a les desigualtats i exclusions que operen en ambdós casos.

La recerca sobre capital educatiu i capital humà, d'una banda, i d'equipaments, competències i pràctiques culturals, de l'altra, mostren un fet inequívoc. En el conjunt de cada societat els béns culturals –en un sentit ampli– es troben distribuïts d'una manera molt desigual i existeixen condicions socioeconòmiques que creen categories i nínxols molt rellevants, quantitativament i qualitativament, d'exclusió.

L'evidència empírica que registra l'impacte enorme que té el capital educatiu sobre l'accés als béns i serveis culturals és aclaparador; cal afegir-hi, sens dubte, el de les carències econòmiques; però també intervenen altres factors i variables, si volem efectuar una anàlisi més rigorosa i afinada, com el gènere, l'edat i la generació, l'ètnia, l'etapa del cicle vital o l'estat civil, entre altres.

L'extraordinària importància del capital educatiu es deu al seu funcionament específic. Com ja va assenyalar Bourdieu, aquest capital es pot presentar en tres estats: incorporat, objectivat i institucionalitzat. L'incorporat, com a tal, és intransferible i l'institucionalitzat (els títols) pren una rellevància extraordinària en les societats credencialistes; l'objectivat, per la seua banda, pot ser acumulat, intercanviat i transformat en altres formes de capital.

A continuació oferim unes dades bàsiques sobre les desigualtats culturals a la societat i a la universitat.

Desigualtats culturals en la societat

En l'àmbit de la Xarxa Vives, la societat catalana és la que millor es coneix atès que s'hi publiquen informes sobre estadístiques culturals des de l'any 2000^[3] i, a més, es realitzen enquestes de participació cultural amb una periodicitat anual.^[4] Sovint es fan públics documents amb dades rellevants sobre l'esmentat sector i professions culturals i s'han realitzat anàlisis exhaustives dels hàbits de les pràctiques de la població, com ara *La participació cultural a Catalunya 2013-2016* (Ariño i Llopis, 2017) o *La participació cultural de la Joventut a Catalunya 2011-2015* (Ariño i Llopis, 2016) que han sigut encarregats i publicats pel Consell Nacional de la Cultura i les Arts.

---

[3] https://dadesculturals.gencat.cat/ca/estadistiques_culturals_catalunya/

[4] <https://dadesculturals.gencat.cat/ca/detalls/publicacio/64-enquesta-participacio-2018>

PREÀMBUL

En el cas de la societat valenciana, al 2017 es va realitzar una enquesta per primera vegada, els resultats de la qual s'han donat a conèixer per part de la Generalitat Valenciana (vegeu Ariño i Llopis, 2018). Les dades fonamentals, pel que a desigualtat cultural respecta, són convergents: l'assoliment educatiu es troba distribuït en la societat de forma escalar o jeràrquica i, de la mateixa manera, ocorre amb les pràctiques culturals en tots els camps, si bé en alguns d'ells tenen una intervenció decisiva altres variables, com ara el sexe (en el cas del camp de la lectura i els esports) o l'edat i la generació (en la música i el cinema). Si la universitat vol actuar com a agent cultural responsable, ha d'atendre de manera destacada aquells col·lectius i nínxols que, d'acord amb les variables esmentades, es troben en situacions de major fragilitat o vulnerabilitat.

Desigualtats culturals en l'estudiantat universitari

La cultura universitària, com hem dit, també té com a destinatària la comunitat acadèmica, que en part reproduïx desigualtats socials i en part crea altres de noves, basades precisament en les formes d'acumulació de capital educatiu específiques de la universitat. Lluny d'imaginar que constitueix una mena de microcosmos on es reflecteix la diversitat i la desigualtat existent a la societat, hem de veure-la com un espai "selecte" on es concentra un petit percentatge, molt seleccionat, d'estudiants procedents de les classes socials baixes i on està sobrerrepresentada la progènie de classes mitjanes i altes.

Els estudis realitzats en el marc del programa *Eurostudent*, les enquestes de l'*Observatoire de la vie Étudiante* a França i, a casa nostra, les dades de les universitats de la Xarxa Vives que ha generat el projecte *Via Universitària*, ofereixen conclusions clares.

Si s'analitza l'origen socioeconòmic de l'estudiantat enquestat a Espanya, segons la metodologia d'*Eurostudent*, Barañana i Finkel detectaren que "el pes dels treballadors manuals entre els pares dels estudiants universitaris resulta notablement inferior al que tenen en el conjunt de la població masculina analitzada (un 26,9% en el primer cas, front a un 47,8% en el segon, segons les dades de l'EPA)". En segon lloc, "els estudiants de major edat compten en un percentatge superior amb pares i mares treballadores manuals, especialment per damunt dels 30 anys. El seu pes és encara més elevat entre l'alumnat que ha tingut una transició retardada a la universitat, així com entre els estudiants que són immigrants de primera generació, front als autòctons i als immigrants de segona generació". I a l'*Eurostudent VI (2016-2018)* s'afirma que "l'estudiantat amb progenitors sense titulació superior es troba subrepresentat a tots els països".

De manera similar, en l'informe final de *Via Universitària II (2017-2019)*, quan s'analitza l'accés Daza *et ali.* sostenen que "en aquest capítol hem pogut veure com la composició social de la universitat segueix un perfil encara majoritàriament tradicional. No obstant això, la presència important d'altres perfils ens remet a una certa diversificació dels tipus d'estudiants; en aquest procés, la consolidació de l'accés des dels cicles formatius de grau superior hi ha jugat un paper destacat. La major heterogeneïtat estudiantil cristal·litza, però, en una segregació horitzontal, perquè els perfils d'estudiants es diferencien segons el que trien estudiar a la universitat, i això queda reflectit en les diferències entre àrees d'estudi. Així doncs, en el primer apartat hem pogut veure com els perfils socials i acadèmics més alts es concentraven amb més freqüència en les àrees de Ciències i Salut, mentre que en Humanitats són una mica més grans, i en Enginyeria la proporció de dones és molt minoritària".

Aquesta recerca àmplia i creixent que s'ocupa de les condicions i vida de l'estudiantat detecta una subrepresentació de determinats col·lectius i una sobrerrepresentació d'altres. Així, als informes de ministres de l'espai europeu d'educació superior de 2009 i 2010 s'inclou, entre els primers:

PREÀMBUL

- Grups amb el capital socioeconòmic més baix;
- Immigrants i minories culturals menys educades;
- Estudiants amb discapacitat;
- Estudiants no tradicionals (madurs, amb titulacions estrangeres);
- Dones (atès el desequilibri de gènere).

Davant d'això, les universitats haurien d'adoptar polítiques i mesures –deien els ministres– per assolir l'*equitat participativa* o la inclusió sociocultural.

Aquesta primera ullada adreçada a la composició de la base estudiantil de la universitat ha permès observar que existeix selecció socioeconòmica en l'accés, segregació horitzontal o per branques i titulacions durant el trajecte i que els assoliments finals són molt diferents i dispers.

La segona mirada s'adreça cap a la distribució de les pràctiques culturals entre l'estudiantat, tant fora com dintre del recinte universitari. Partim del supòsit que una formació complementària de l'estudiantat –més enllà del *currículum* professional escollit– ha de fonamentar-se en la creació d'un *ethos* científic, crític i creatiu, i que l'obligació de proporcionar-la ateny a la institució, amb independència de la política organitzativa que adopte amb aquest efecte (en alguns casos, pot dependre d'un vicerectorat específic, però també existeixen serveis a l'estudiantat que s'ocupen més directament d'aquests programes).

Com hem dit, aquesta funció cultural, en la seua orientació interna, té un caràcter complementari. Precisem què n'entendem per tal d'evitar-hi confusions: qui ingressa a la universitat ho fa, primerament i principalment, perquè vol obtenir un títol en un grau o en un àmbit d'especialització professional concret i espera que la universitat li n'oferisca la millor formació possible. Aquest ha de ser el contingut del pla d'estudis i del programa formatiu.

Ara bé, en el seu moment, professors com Rafael Altamira, José Ortega y Gasset, María Zambrano i molts altres assenyalaren que el llicenciat en dret no només ha de saber què és la justícia i practicar-la, sinó també com ha de comportar-se com a ciutadà, marit, pare... La funció de la universitat –deien– no és crear picaplets o experts en sabotejar la justícia perquè coneixen millor que ningú les insuficiències de la llei. El químic –assenyalaven–, a més de químic, és persona.

De totes les dimensions d'aquest *ser personal* ha d'ocupar-se la cultura, en definitiva, de la formació *integral* i, per això mateix, té un caràcter complementari, ja que *completa* el que el pla d'estudis per principi no pot aportar.

Dit això, podem afirmar que les activitats culturals que ofereix la universitat, en els temps actuals, es guien per aquest plantejament i constitueixen, per tant, una tercera funció? O l'"oferta cultural universitària" (*sic*) es regeix per altres finalitats, siguen implícites o explícites?

En els darrers vint anys, en un context on la demanda de quadres qualificats en general se situa per baix de l'oferta de títols, s'ha emfasitzat la importància de l'ocupabilitat i de l'emprenedoria. Aquests requeriments formen part de la funció cultural o de la docent? Procedeix, també, una tercera pregunta: les activitats que conformen la funció cultural, s'han d'avaluar en clau de competències –com es fa ara amb totes les matèries del pla d'estudis– o com a mera participació?

Aquestes preguntes, que poden o han d'orientar una política cultural universitària, són molt rellevants però abans d'abordar-les cal tractar de respondre'n una altra, de prèvia, de caràcter merament empíric: què ocorre actualment amb la programació cultural de les universitats? Com la viu l'estudiantat? La coneix? Li interessa? Hi participa? Aquesta cadena de qüestions ha preocupat ben poc a les institucions universitàries en vista de l'escassa documentació assequible per a contestar-la.

Disposem d'informació parcial per a les universitats andaluses, per a les de la Xarxa Vives i per a la Universitat de València, que no és comparable perquè ni les tècniques de recollida ni els qüestionaris són idèntics; amb tot, però, existeix certa convergència de resultats que pot suggerir-ne algunes pistes de futur.

PREÀMBUL

Així, en la segona onada del Baròmetre d'Usos, Hábitos y Demandas Culturales de los Estudiantes de las Universidades Andaluzas, realitzat el 2012, es va obtenir que un 75% dels entrevistats no pertanyia a cap associació; que les associacions que concentraven major participació eren les esportives (30%) i, en segon lloc, les culturals (14,6%); que un percentatge del 17,5% afirmava no llegir mai llibres o quasi mai i que "la majoria no realitza ni ha realitzat en el darrer any cap activitat de les proposades per les universitats andaluses"^[5]

En el ja esmentat informe de *Via Universitària*, que aplega dades de totes les universitats de la Xarxa Vives, es van obtenir resultats similars sobre l'associacionisme: un 18,5% participa en associacions culturals, mentre que un 32% ho fa en esportives. Al voltant d'un 20% ha participat en algun moment en associacions de caràcter estudiantil, i un 3% ho fa habitualment. Les activitats que assoleixen un percentatge més elevat són les jornades, els debats, les conferències o les presentacions, amb un 22,5% que assisteix amb freqüència relativa i un 44,5% esporàdicament.

Al 2020 s'ha realitzat la segona onada de l'Observatori Cultural de la Universitat de València, dedicada a l'estudiantat. Segons els primers resultats, un 31% diu pertànyer a algun tipus d'associació: els percentatges corresponents a culturals, esportives i musicals són molt similars, i la pertinença a associacions o sindicats estudiantils se situa en un 3%.

Quant a les activitats programades per la institució on cursen els estudis, al voltant d'un terç de les persones que han respost el qüestionari en línia afirma estar prou o molt interessat en la programació cultural, mentre que una quarta part hi mostra interès escàs. Els centres més reconeguts són el Jardí Botànic i el Centre Cultural la Nau, amb percentatges del 67% i del 64% respectivament. Un 52% ha assistit a la Festa anual de Benvinguda; un 32% realitza activitats esportives al campus; i al voltant d'un 20% ha visitat exposicions del Jardí Botànic i de La Nau. En un segon nivell trobem que un 10% diu haver assistit als concerts del Botànic i un 6% als de l'Orquestra Filharmònica; un 9% ha acodit a les representacions del grup Escena Erasmus i un 5% a les activitats de l'Aula de Cinema.

Finalment, també es disposa d'informació sobre la freqüència de pràctica: no arriba al 20% el percentatge dels qui assisteixen *de facto* a activitats culturals amb certa regularitat, on un 3% ho fa amb prou o molta freqüència.

Si mirem conjuntament *interés per, coneixement de i assistència a* s'observa un gradient molt significatiu que va des de les dimensions cognitives a les més pràctiques, on aquestes són minoritàries. Així sembla ser la realitat actual, almenys la que registren aquestes fonts. Amb freqüència es deplora aquest caràcter minoritari en comparació amb altres èpoques, especialment els anys de mobilització estudiantil de les dècades dels seixanta i setanta; la veritat és, però, que no existeixen enquestes ni dades estadístiques d'aquells anys i els contextos socials i els caràcters individuals d'ambdues èpoques són molt diferents.^[6] Per tant, cal preguntar-nos si existeix una demanda estudiantil de formació complementària en el sentit que hem definit ací i que la institució no estaria atenent. Les dades obtingudes fins ara i la interacció dels serveis estudiantils universitaris amb l'estudiantat no semblen reflectir aquest fenomen. Ara bé, la institució no queda eximida per això de la seua obligació de trobar fórmules, programes i activitats que vagen en aquesta direcció.

No tenim espai ací per analitzar com algunes demandes s'han canalitzat a través de vicerectorats d'innovació, d'igualtat, de diversitat, de sostenibilitat, de projecció territorial, de formació permanent o de responsabilitat corporativa. I tampoc per a presentar un repertori de la multitud d'iniciatives singulars que desenvolupen les universitats. Per descomptat, però, cal tenir molt present que més enllà del recinte universitari –i també ja a dintre– els universos de la cultura digital ofereixen repertoris de respostes atractives i participatives per a l'estudiantat, i per a la joventut en general, que poden resultar més satisfactòries.

---

[5] Vegeu a Observatorio Cultural Atalaya de las Universidades Andaluzas <https://www.observatorioatalaya.es/>

[6] Vegeu Galcelán, 2021.

PREÀMBUL

Propostes

Atesa aquesta anàlisi, vegem quines propostes poden resultar més rellevants en el context actual. A continuació farem un exercici de síntesi de les que considerem més urgents i/o rellevants:

- Resulta necessari revisar totes les polítiques culturals que han realitzat les universitats, vista la tercera missió bifront en els darrers vint anys. Sobretot, cal prestar atenció a la lògica subjacent en la creació de diversos vicerectorats i estructures organitzatives que poden respondre al reclam de l'esperit del temps o a interessos electorals, però que ofereixen de manera dispersa continguts que constitueixen dimensions de la cultura universitària entesa en la seua significació legal o intrínseca. Com a conseqüència d'aquesta anàlisi, cada universitat hauria d'oferir una visió coherent de la tercera missió, més que una compartimentació en estructures que no poden deixar de competir entre elles i que acaben generant confusió sobre la identitat de la missió.
- La societat digital no és una opció per a les universitats; en formen part i contribueixen a configurar-la. Aquest fet ja no pot ser ignorat o deixat de banda, sinó que la cultura universitària ha d'expressar-se en mode digital. D'això no s'inferix que els règims de comunicació oral i lletrada hagen estat superats, sinó que han de ser integrats, en un altre règim que els transforma i es transforma alhora.
- En la mesura que creix el nivell educatiu de la població, entenent-ho com la possessió de títols de formació secundària i terciària, també s'ha de revisar quin tipus de serveis concrets han de configurar la formació al llarg de la vida, quins continguts oferir i qui en són els destinataris.
- En la societat contemporània existeix un gran dinamisme cultural i associatiu, que amb alguna freqüència resulta invisible (o il·legítim) per a les agències de l'administració pública. La universitat pot imbricar-se en aquestes xarxes i nínxols de creativitat, no per a suplir-los, sinó per a donar-los visibilitat i legitimitat, arribat el cas. En definitiva, la universitat pot actuar com a legitimadora d'actors socials perifèrics en un moment donat, però els significats dels quals són portadors de novetat històricament necessària: pensem el que ha ocorregut en el cas dels moviments feministes i ecologistes. De la mateixa manera, es podria actuar en àmbits com la transformació de les arts escèniques en aquest context de pandèmia.
- Les polítiques culturals universitàries no poden deixar-se arrossegat acríticament per moviments que obvien la raó crítica i l'evidència empírica i que, en funció d'això, restringeixen el diàleg, que sempre serà complex i problemàtic. La creació d'espais de diàleg és una precondition per què puguin prosperar els millors arguments i desenvolupar-se les competències comunicatives i crítiques.
- Entre les modes que es venen imposant acríticament trobem la retòrica de la inclusió –quina empresa o institució gosa a no defensar la inclusió i la diversitat?–, però aquesta, que cavalca sobre el mantra de l'*equitat participativa*, ignora les qüestions bàsiques de la desigualtat. Pesar, mesurar i comptar desigualtats de classe és també la condició necessària per a evitar caure en el mite i la tirania de la meritocràcia (Sandel, 2020). Les grans universitats nordamericanes en són un bon exemple –també hi podem situar Chicago– d'allò que una vegada fou la missió de l'extensió i ara s'ha substituït per la políticament correcta "inclusió", sense eliminar gens ni mica les desigualtats.
- La participació cultural no pot ser interpretada des de ni reduïda al marc de les competències. Com diria Habermas, és fonamental per al desenvolupament de l'interés emancipatori i, hi afegim nosaltres, que té a veure essencialment amb disposicions, amb la forja del caràcter i la creació d'hàbits. La cultura universitària no culmina la seua missió amb la creació d'habilitats i competències, sinó amb *maneres de pensar, de ser i de sentir* que incideixen en el canvi social.

Com sosté Marta Nussbaum en la defensa apassionada que fa de les humanitats (*Not for profit. Why Democracy needs the Humanities*, 2010), si continua la tendència actual "les nacions d'arreu del món esdevindran productores de generacions de màquines útils, en compte de *ciutadans complets* que puguem pensar per ells mateixos, criticar la tradició i comprendre el

---

PREÀMBUL

---

significat del patiment i les èxits d'altres persones. El futur de les democràcies del món està en joc". La universitat pot funcionar, com resulta patent avui dia, en règims autoritaris i prosperar en un marc feudal, com ho va fer en el passat, però aquestes universitats ja no són les nostres.

Bibliografia

He plasmat la meua visió de la cultura universitària a Ariño, Antonio (2020): *Cultura universitària. Polítiques para el Alma Mater*, Tirant lo Blanch. I he encarregat la recerca de la història de la Universitat de València a Josep Galcelán (*La cultura a la Universitat de València del segle XIX al 1985*) i a Irene Liberia (*La cultura en la Universitat de València 985-2019*). Ambdós llibres han estat editats pel Servei de Publicacions de la Universitat de València, al 2021, amb motiu del 20é aniversari de l'obertura del Centre Cultural La Nau.

Antonio Ariño Villarroya

Catedràtic de Sociologia de la Universitat de València

**CARTA D'UNIVERSITATS
I CULTURA**

ANTECEDENTS

ANTECEDENTS

«L'absència d'un marc legal específic, la variabilitat de l'acció cultural, la manca de definició de les places de gestors culturals i les transformacions socials fan necessari un marc de referència comú, col·laboratiu, que visibilitze i enfortisca la dimensió cultural de les universitats»

La tasca principal de les universitats és proporcionar educació superior d'alta qualitat i dur a terme investigacions científiques en els límits del coneixement, sobre les quals **fonamentar el desenvolupament de societats més justes, sostenibles i amb majors cotes de benestar.**

Les universitats de la Xarxa Vives estan distribuïdes en realitats polítiques diferents, en forma d'estat, de comunitats autònomes d'un mateix estat o de regions, que comparteixen història, llengua i cultura, i que defineixen conjuntament una comunitat humana de més de tretze milions de persones. **És en unir les seues forces en la Xarxa Vives que aquestes universitats mostren al món que configuren el sistema universitari d'aquesta gran comunitat de parla i cultura en català.**

La **base cultural comuna** atorga al conjunt d'universitats de la Xarxa elements de cohesió en la definició de polítiques universitàries i de recerca, dins de la diversitat de realitats administratives en la qual estan distribuïdes.

Per tot això justament la missió de la Xarxa Vives és **promoure la cohesió de la comunitat universitària i reforçar la projecció i l'impacte de la universitat en la societat.**

En aquest context s'ha posat de manifest una **inquietud pel que fa a la consideració dels aspectes culturals a les universitats.** Aquesta preocupació deriva, entre d'altres, de l'absència d'un marc legal específic dins la universitat en relació amb l'àmbit cultural, el grau variable de desenvolupament de l'acció cultural de les universitats, i la manca de definició de les places professionals relacionades amb la gestió cultural, un fet que afecta de retruc la consolidació del treball en aquest àmbit. Així mateix, les **transformacions pròpies de la cultura en la societat contemporània** fan necessari reflexionar de manera permanent al voltant de les estratègies i les formes de gestió en aquest àmbit, i exigeixen també moments periòdics de revisió de les orientacions vigents.

D'aquest conjunt d'inquietuds, i del compromís amb la cultura com una dimensió central de les universitats que volem, de situar i presentar la cultura com la veritable tercera missió de la universitat, en sorgeix l'aposta de la Xarxa Vives per una Carta d'Universitats i Cultura. **La Carta es planteja com un marc de referència comú i un horitzó ambiciós per definir, fer visible i enfortir la dimensió cultural de les universitats, i per facilitar la col·laboració entre les institucions que conformen la Xarxa Vives.** Alhora, atès que les realitats històriques, institucionals, territorials i de recursos són molt variables entre les universitats que hi participen, la Carta **té un caràcter flexible i obert**, per tal de permetre que cada institució adeqüe les seues actuacions en funció de les possibilitats i els interessos de cada moment.

LA DIMENSIÓ CULTURAL DE LA UNIVERSITAT

LA DIMENSIÓ CULTURAL DE LA UNIVERSITAT

«La universitat pot jugar un paper molt significatiu respecte als reptes de la cultura contemporània»

Com a institució vinculada a la formació de persones i a la generació i divulgació del coneixement, **la universitat és un agent eminentment cultural**. Al llarg de la història, moltes universitats han estat el referent cultural dels seus territoris, i n'han esdevingut un motor de desenvolupament. Entesa en sentit profund, **la dimensió cultural de la universitat va més enllà de l'oferta formativa o de la tasca investigadora**, i hauria d'impregnar el conjunt de la institució, transcendent l'estructuració interna i incidint en tots els àmbits del coneixement.

En el conjunt de la vida cultural de les nostres societats, la universitat ha d'aportar específicament **una visió crítica i una vocació científica**: cal esperar que contribueixi a la reflexió i a l'aportació d'idees i expressions noves, i que ho faci amb consciència dels mètodes i voluntat d'afavorir l'argumentació i el coneixement.

Des d'aquesta orientació específica, la universitat ha de participar en la construcció de la vida cultural i, en fer-ho, **pot jugar un paper molt significatiu respecte als reptes de la cultura contemporània**: entre d'altres, el reconeixement de la diversitat com un valor positiu; la lluita per la plena participació de tothom en la vida cultural, que comporta ser conscient de les desigualtats en l'accés a la cultura i prendre mesures per fer-hi front; la conservació i posada en valor del patrimoni material i immaterial en temps de globalització; l'abordatge de les transformacions que l'entorn digital comporta en la creació, la producció, la difusió i l'accés a la cultura; o la consideració de la cultura com una part integral del desenvolupament sostenible. En el moment d'elaborar aquesta Carta, **la nostra societat fa front als efectes de la pandèmia de la COVID-19**, amb una incidència substancial, i encara difícil d'avaluar, en la vida cultural i en el conjunt d'agents que hi participen, com ara la universitat.

La magnitud d'aquests reptes i la mirada àmplia de la dimensió cultural a la universitat expliquen que, **a l'interior de la institució, múltiples agents assumeixin funcions culturals**: rectorat i vicerectorats, facultats, departaments, càtedres, serveis, oficines i unitats especialitzats, centres, instituts, fundacions universitàries, biblioteques, aules, i associacions, entre d'altres, i les persones que en formen part, contribueixen a definir la dimensió cultural de la universitat. Malgrat això, en general es troben a faltar tant una visió clara i coherent de la manera com la institució percep la seva missió cultural, com espais adequats de diàleg i col·laboració entre el conjunt d'agents que hi participen. Amb tot, diverses universitats fan passes en aquest sentit. Aquesta Carta vol acompanyar aquest procés, tot ajudant les universitats a reflexionar, tant al seu interior com de cara a l'exterior, sobre les maneres d'articular la seva dimensió cultural i relacionar-se amb la vida cultural de l'entorn.

PRINCIPIS ORIENTADORS

PRINCIPIS ORIENTADORS

D'aquest marc general, i dels intercanvis mantinguts en el procés d'elaboració de la Carta, se'n desprenen una sèrie de principis que incideixen de manera transversal en el conjunt de les actuacions proposades:

- **Una noció àmplia de la cultura, que ahora incideix en àmbits específics.** La dimensió cultural de la universitat comprèn tots els àmbits del coneixement; d'aquesta manera, les disciplines científiques i tècniques en formen part igual com els àmbits artístics, humanístics, econòmics i socials, atès que tots contribueixen al coneixement, la reflexió crítica i la construcció de ciutadania en termes culturals. Alhora que afirmem aquesta visió àmplia, també convé fer èmfasi en alguns aspectes que històricament s'han entès com a centrals de la vida cultural, com el foment de la creativitat o la conservació del patrimoni, que per tant requeriran una atenció específica en el marc de la Carta.
- **La promoció de la llengua.** En el marc del compromís de la Xarxa Vives amb la unitat lingüística i la promoció de la llengua catalana, la Carta d'Universitats i Cultura, i les actuacions que se'n derivin, han de dedicar una atenció específica a la protecció i la promoció de la llengua, la seva normalització en l'àmbit acadèmic i el seu ple coneixement i ús per part de la ciutadania.
- **La vocació científica i crítica.** Els aspectes que defineixen l'actuació universitària en àmbits com la docència i la recerca, és a dir el foment del coneixement i la reflexió crítica, i l'adopció de mètodes que afavoreixen l'evidència i el raonament, també han de guiar la tasca de la universitat en la seva dimensió cultural. D'aquesta manera, la universitat participa en l'ecosistema cultural que l'envolta des d'una perspectiva específica, vinculada a la seva identitat.
- **El compromís amb la cultura com a dret humà i la lluita contra les desigualtats.** D'acord amb nombroses reflexions contemporànies, la Carta assumeix un compromís amb el dret de participar en la vida cultural i la resta de drets culturals, que formen part dels drets humans. Aquest principi comporta ser conscient de les desigualtats que priven moltes persones de participar plenament en la vida cultural, i investigar-les, treballar activament per incorporar a la vida cultural les persones en situació de vulnerabilitat, oferir oportunitats que facilitin la participació activa en activitats culturals, i evitar que la universitat reforci les desigualtats pel que fa a l'accés i la participació cultural. També cal treballar per la igualtat cultural, afavorint l'experimentació i la recerca i donant legitimitat a expressions i identitats culturals que se situen als marges però que contribueixen a dinamitzar la vida cultural. Com a principis orientadors, aquests aspectes s'han d'interpretar com una condició bàsica de la dimensió cultural de la universitat, i no un aspecte subsidiari.
- **Perspectiva de gènere.** Condició necessària de la reflexió social, cultural i política d'avui en dia, en la seva acció cultural la universitat ha de reflexionar sobre els biaixos de gènere i la manera com les narratives sobre el coneixement i la cultura han tendit a deixar al marge les dones. En coherència amb la vocació de garantir l'exercici dels drets culturals i de lluitar contra les desigualtats, la universitat s'ha de preocupar per afavorir la participació igualitària i per garantir la visibilitat de la creació i el patrimoni vinculat a les dones.
- **La cultura en el marc del desenvolupament sostenible.** La Xarxa Vives ha assumit un compromís amb el desenvolupament sostenible, que en el moment actual comporta l'adhesió als **Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS)**^[7] inclosos a l'Agenda 2030 de Nacions Unides. Com han posat de manifest nombrosos estudis i propostes, com ara l'Agenda 21 de la cultura,^[8] reconèixer la dimensió cultural és clau per a assolir el desenvolupament sostenible. També hi ha un reconeixement creixent de la manera com la participació en la vida cultural pot contribuir a la salut, el benestar, el desenvolupament personal i la cohesió social, així com dels vincles que existeixen entre la cultura i l'economia. En aquest sentit, l'aplicació de la Carta vetllarà per reafirmar la importància de la cultura en aquest sentit i per explorar les interrelacions entre els aspectes mediambientals, socials, econòmics i culturals del desenvolupament.

---

[7] <https://www.un.org/sustainabledevelopment/es/objetivos-de-desarrollo-sostenible/>

[8] http://www.agenda21culture.net/sites/default/files/files/documents/multi/ag21c_ct.pdf

---

PRINCIPIS ORIENTADORS

- **La transició digital.** Qualsevol àmbit de la vida humana avui és creuat pels aspectes tecnològics i propis de la digitalització, que multipliquen les oportunitats, pel que fa a la generació, la col·laboració i l'accés al coneixement, però també generen nous reptes, des de la bretxa digital fins a les amenaces a la privacitat i l'augment de la polarització social. En aquesta etapa de transició digital, la universitat ha esdevingut alhora presencial i virtual, i desenvolupa de manera creixent accions de formació, recerca i divulgació que combinen formats. A l'hora d'enfortir la tasca de la universitat en l'entorn digital, cal ser coherents amb els principis de reflexió crítica i participació inclusiva, tot buscant aprofitar les noves oportunitats de creació, producció i difusió, sent conscients dels riscos derivats de la tecnologia i fomentant usos crítics, conscients i informats dels recursos digitals.
- **Obertura a l'entorn.** La universitat contribueix a la generació i la divulgació del coneixement, tant envers les persones que conformen la comunitat universitària com cap a l'exterior, amb una especial incidència en el territori que l'envolta. En l'aplicació de la Carta i de la dimensió cultural de la universitat, cal explorar especialment les connexions, complementarietats i possibilitats de col·laboració amb altres agents que conformen l'ecosistema cultural dels territoris on se situen les universitats.
- **Internacionalització.** Universitats de tot el món es plantegen qüestions similars pel que fa a la seva tasca cultural, un fet que genera un espai de potencial intercanvi i aprenentatge mutu. A més, la creació cultural i la divulgació del coneixement relacionat des de la universitat poden ser un canal privilegiat per fer conèixer la realitat de les nostres societats a l'alumnat o el professorat que ens visiten, o per establir espais de col·laboració amb universitats de l'estranger. En aquest sentit, el desplegament de la Carta i dels seus diversos àmbits d'actuació buscarà explorar les oportunitats d'internacionalització.
- **Treball en xarxa.** L'adopció de la Carta il·lustra la voluntat de la Xarxa Vives de potenciar la dimensió cultural de la universitat, amb eines i recomanacions per a cada universitat i, alhora, un marc consensuat que ha de facilitar la col·laboració. En aquest sentit, en el conjunt d'àmbits identificats es vetllarà per desenvolupar accions conjuntes entre aquelles universitats que ho desitgin.

ÀMBITS D'ACTUACIÓ

ÀMBITS D'ACTUACIÓ

A partir del marc general i dels principis orientadors esmentats, la Carta d'Universitats i Cultura es desplega en aquests sis àmbits temàtics:

En cada àmbit s'han identificat algunes orientacions bàsiques i un conjunt d'escenaris i reptes, a mode d'horitzons possibles, per tal d'aprofundir la dimensió cultural de la universitat. Atesa la diversitat de les universitats que conformen la Xarxa Vives, cada institució ha de valorar la rellevància de les orientacions que es plantegen tot seguit, i especialment dels escenaris i reptes més ambiciosos que s'hi detallen, que poden ser adequats únicament per a algunes universitats, facultats o centres.

D'altra banda, al final de cada àmbit s'han inclòs alguns exemples d'iniciatives ja existents a les universitats de la Xarxa, o en institucions universitàries d'altres territoris, que poden ser il·lustratives de les orientacions suggerides; la selecció s'ha fet amb criteris de representativitat, i en alguns casos s'hi han prioritzat iniciatives que destaquen per la seva innovació.

ÀMBITS D'ACTUACIÓ

---

1. Educació i formació cultural

Orientacions bàsiques:

- La **formació integral** que és pròpia de la missió de la universitat ha de comprendre el foment de la **capacitat reflexiva de la persona, l'atenció als valors i l'accés als continguts i les expressions culturals**, en la seva diversitat. El treball en aquest àmbit s'hauria d'adreçar al conjunt de la comunitat universitària, atès que transcendeix les disciplines específiques del coneixement.
- Cada universitat, en el marc de la seva autonomia i les especialitzacions respectives, garanteix una oferta educativa i formativa que **reconeix la dimensió cultural com a constitutiva de totes les branques del coneixement**. De manera més específica, les universitats de la Xarxa Vives, en el seu conjunt, reconeixen **la importància de les arts, les humanitats, el patrimoni i les llengües** i vetllen per l'existència d'una oferta formativa àmplia en aquests àmbits.
- L'oferta educativa i formativa de la universitat, en els àmbits culturals, busca potenciar la **participació activa de l'alumnat i la resta de membres de la comunitat universitària, el desenvolupament d'aptituds creatives i l'apreciació del patrimoni i els valors humanístics i científics**.

Escenaris i reptes:

- En el desplegament de la seva oferta educativa i formativa en cultura, la universitat fomenta la **implicació d'agents culturals del seu entorn** i desenvolupa projectes en col·laboració amb aquests.
- La universitat desenvolupa un **programa de formació extracurricular** en diversos àmbits de la cultura. En algunes activitats d'aquest tipus, es pot considerar que participar-hi tingui un reconeixement acadèmic.
- La universitat diversifica l'oferta educativa i formativa en cultura, apostant per **la innovació, la diversitat de continguts i temàtiques i la interdisciplinarietat**, i potenciant per exemple les titulacions que combinen àmbits humanístics i de ciències.
- La universitat promou una oferta educativa i formativa en cultura que integra **col·laboracions a escala internacional**, tot aprofitant la tecnologia.

Alguns exemples d'iniciatives ja existents:

- La Universitat Politècnica de Catalunya (UPC) i l'Escola Superior de Música de Catalunya (ESMUC) ofereixen un **doblet de Grau en Matemàtiques i Títol Superior de Música**.⁹
- El programa de formació artística del programa Cultura en Viu i l'Aula de Teatre de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) han desenvolupat un **taller de formació en "Transfeminismes, gèneres i arts vives"**,¹⁰ obert tant a la comunitat universitària com a altres persones, i amb reconeixement acadèmic:

---

[9] <https://fme.upc.edu/ca/estudis/graus/doble-grau-en-matematiques-i-musica-upc-esmuc>

[10] <https://www.uab.cat/web/viure-el-campus/cultura-en-viu/aula-de-teatre/transfeminismes-generes-i-arts-vives-online-1345801142318.html>

ÀMBITS D'ACTUACIÓ

- L'oferta educativa en l'àrea cultural de la Universitat d'Alacant es desenvolupa de diverses formes: el programa **AULES de Cultura**, concretament en quatre espais formatius sobre cine,¹¹ dansa,¹² música¹³ i teatre;¹⁴ organitzant accions didàctiques d'aproximació al MUA¹⁵ (Museu de la Universitat d'Alacant) dirigides principalment a públic familiar i tallers culturals ¹⁶dirigits als diferents col·lectius universitaris i de la societat en general.
- Per tal d'afavorir l'accés a l'oferta formativa, la Universitat de Girona (UdG) disposa d'un conveni amb l'Ajuntament de Calonge, que ofereix **quatre beques anuals per a cursar els màsters de la Càtedra de Gastronomia, Cultura i Turisme**,¹⁷ entre els quals n'hi ha un en Turisme Cultural.
- La UB compta amb un total de 10 centres adscrits que amplien i diversifiquen la seva oferta d'ensenyament superior abastant àmbits tant diversos com la cinematografia, el turisme, l'esport i molts altres.¹⁸
- La Universitat de l'Experiència de la UB¹⁹ està destinada a persones majors de 55 anys i té com a objectius principals afavorir la comunicació intergeneracional dins del context sociocultural que representa la universitat i donar continuïtat a la formació personal en un context d'interacció social.
- A Finlàndia, la **Universitat Aalto**,²⁰ creada l'any 2010 a partir de la fusió de la Universitat Politècnica de Hèlsinki, l'Escola d'Economia de Hèlsinki i la Universitat d'Art i Disseny, té una vocació interdisciplinària i situa l'art i la creativitat com un element transversal en tots els àmbits de l'educació i el coneixement.
- A la regió francesa d'Hauts de France,²¹ s'ha creat un **Campus de formació en matèria d'imatge i indústries creatives**, que vincula el govern nacional, la regió, diverses administracions locals, universitats i sectors professionals, i que ha comptat amb suport de les polítiques de desenvolupament regional de la UE.

2. Recerca i divulgació del coneixement

Orientacions bàsiques:

- La universitat fomenta la **recerca interdisciplinària**, tot reconeixent el caràcter transversal de la cultura i l'enriquiment que deriva de combinar aproximacions i perspectives de diferents àmbits del coneixement.
- En la seva tasca de recerca i divulgació, la universitat expressa el seu **compromís amb la cultura i el coneixement vinculat amb els àmbits artístics i humanístics** i contribueix a la seva posada en valor a la societat.
- El conjunt d'agents de la universitat relacionats amb la recerca i el coneixement en l'àmbit cultural (departaments, centres de recerca, instituts, biblioteques, arxius, etc.) disposen de **canals propis o en col·laboració per tal d'afavorir una divulgació adequada del coneixement** i l'assumeixen com a part de la seva missió.

---

[11] <https://cultura.ua.es/va/aula/cinema/>

[12] <https://cultura.ua.es/va/aula/dansa/>

[13] <https://cultura.ua.es/va/aula/musica/>

[14] <https://cultura.ua.es/va/aula/teatre/>

[15] <http://mua.ua.es/pagina.php?opc=42&lang=2>

[16] <https://cultura.ua.es/va/tallers/2020-21/2/llista-de-tallers-culturals.html>

[17] <https://www.udg.edu/ca/catedres/Gastronomia-Cultura-i-Turisme/Beques/Informacio-general>

[18] <https://www.ub.edu/web/portal/ca/la-ub/campus/facultats/>

[19] <http://www.ub.edu/experiencia/>

[20] <https://www.aalto.fi/en>

[21] <https://campus.hautsdefrance.fr/tp/>

ÀMBITS D'ACTUACIÓ

- La universitat vetlla per fer les activitats de divulgació del coneixement **accessibles a un ventall ampli i divers de persones**, mitjançant la diversificació de formats, l'adaptació de continguts i l'atenció als obstacles i les dificultats que poden dificultar l'accés.

Escenaris i reptes:

- La universitat **incorpora persones i entitats dels àmbits de la creació als seus processos de recerca**, en una perspectiva interdisciplinària i d'enriquiment mutu, que pot afavorir la innovació social.
- La universitat fomenta la recerca i la divulgació en relació amb llenguatges artístics, disciplines creatives, elements patrimonials, narratives històriques i formes creatives i lingüístiques **minoritaris, desatesos, marginalitzats o emergents**.
- Les activitats pròpies de la recerca i la divulgació del coneixement en matèries culturals busquen vies per afavorir la **creació col·laborativa del coneixement i la participació activa de la ciutadania** en les activitats de divulgació.
- La universitat afavoreix l'**accessibilitat de les dades pròpies de la recerca en formats oberts** i amb llicències que permetin fer-ne un ús lliure.
- La universitat desenvolupa una **estratègia de recerca i divulgació del coneixement en matèria cultural**, que té en compte els principis orientadors d'aquesta Carta.

Alguns exemples d'iniciatives ja existents:

- Diverses universitats de la Xarxa Vives compten amb **unitats de divulgació i comunicació de la ciència**: per exemple, la Unitat de Cultura Científica i de la Innovació²² de la Universitat de València (UV), la Unitat de Divulgació Científica²³ de la Universitat de Vic – Universitat Central de Catalunya (UVic-UCC), que col·labora regularment amb l'Oficina de Gestió Cultural de la mateixa universitat, la Unitat de Comunicació de la Ciència (ComCiència)²⁴ de la Universitat Rovira i Virgili (URV) o UA Divulga²⁵ de la Universitat d'Alacant i La UB divulga,²⁶ que engloba el conjunt d'activitats de divulgació científica que organitza la Universitat de Barcelona a través de la Unitat de Cultura Científica i Innovació (UCC+i).
- La UB compta amb un total de 29 Càtedres temàtiques i Aules UB,²⁷ que són instruments que serveixen per establir acords de llarga durada entre la Universitat i una o diverses empreses o entitats públiques o privades en un o més àmbits de coneixement, amb la finalitat de desenvolupar activitats de docència, recerca, culturals i altres d'interès mutu per a les parts.

---

[22] <https://www.uv.es/uvweb/unitat-cultura-cientifica-innovacio-catedra-divulgacio-ciencia/ca/unitat-cultura-cientifica-innovacio-catedra-divulgacio-ciencia-1285898622434.html>

[23] <https://www.uvic.cat/recerca/unitat-de-divulgacio-cientifica>

[24] <https://www.comciencia.urv.cat/ca/>

[25] <https://divulga.ua.es/>

[26] <http://www.ub.edu/laubdivulga/>

[27] <https://www.ub.edu/catedres/ca>

ÀMBITS D'ACTUACIÓ

- Així mateix, algunes universitats compten amb **museus** que duen a terme tasques de recerca i divulgació: per exemple, el Museu d'Història Natural²⁸ de la UV, el Museu Pedagògic²⁹ de la Universitat Jaume I (UJI), el Museu de la Universitat d'Alacant³⁰ (MUA) o les diverses estacions científiques³¹ de la Universitat d'Alacant.
- Nombroses universitats disposen de **programes d'extensió universitària, cursos d'estiu i altres iniciatives semblants**, que contribueixen a fer arribar el coneixement, en diversos formats, a diferents grups de la societat.
- A través del Museu de la Universitat d'Alacant (MUA), es realitza un programa de **residències de creació i recerca** en art contemporani amb l'objectiu de donar suport a la creació i la recerca artística més recent, així com la seua transferència a la ciutadania.
- El **Laboratori de cultura i mediació artística CulturalLab**³² de la Universitat Miguel Hernández d'Elx (UMH) ofereix activitats didàctiques al voltant de les exposicions, per fomentar l'interès i el coneixement de l'art contemporani entre els grups escolars.
- A Liverpool (Regne Unit), l'**Institute of Cultural Capital**³³ és un partenariat interuniversitari, que ha col·laborat també amb el govern local i altres agents del territori regional, per fer recerca i avaluació al voltant de la participació en la vida cultural; entre d'altres, s'han analitzat els impactes a llarg termini de la Capitalitat Europea de la Cultura de Liverpool 2008, i els efectes en la salut mental de la participació cultural durant la pandèmia de la COVID-19.
- A Irlanda, el programa Cork, Ciutat de l'Aprenentatge (**Cork Learning City**)³⁴ és un partenariat entre nombroses institucions, liderat per l'Ajuntament de la ciutat i amb participació de dues universitats, que organitza un festival anual amb activitats obertes a la ciutadania, així com altres activitats al llarg de l'any.

3. Creació i programació cultural

Orientacions bàsiques:

- La universitat disposa de recursos per **afavorir i acompanyar les persones, col·lectius i iniciatives de la comunitat universitària interessades en la creació artística** (aules especialitzades, teatres, auditoris, espais d'assaig, laboratoris, tallers, professorat, beques, premis, cicles, festivals, etc., segons el cas).
- La universitat compta amb una **oferta diversa d'activitats culturals, en diverses disciplines, llenguatges i àmbits del coneixement**, que combina activitats organitzades directament per la universitat i la cessió d'espais i recursos a altres entitats. En conjunt, aquesta oferta vetlla per la mirada específica que la universitat pot aportar a la vida cultural, en aspectes com ara el foment d'aptituds crítiques i la vocació de contribuir al coneixement i la formació.
- L'oferta d'activitats culturals i artístiques adreçada a la comunitat universitària és també **oberta al conjunt de la ciutadania** i té en compte els aspectes que poden dificultar-ne una participació en condicions d'igualtat.

---

[28] <https://www.uv.es/uvweb/museu-historia-natural/ca/museu-universitat-valencia-historia-natural-1285943428335.html>

[29] <https://www.uji.es/cultura/base/peu/p-singulars/museu-pedagogic/>

[30] <http://mua.ua.es/index.php?opc=1&lang=2>

[31] <https://ciencias.ua.es/va/infraestructura/unitats-de-suport/estacions-cientifiques.html>

[32] <https://cultura.umh.es/arts/culturalab/que-es-culturalab/>

[33] <http://iccliverpool.ac.uk/>

[34] <https://corklearningcity.ie/>

ÀMBITS D'ACTUACIÓ

- La universitat busca afavorir l'interès del conjunt de la comunitat universitària, i especialment de l'alumnat, en la participació cultural en sentit ampli, i estableix en aquest sentit **acords i col·laboracions amb altres agents culturals** per afavorir el coneixement de l'oferta cultural existent fora de la universitat i l'accés a les activitats.
- En la seva oferta d'activitats, la universitat garanteix **condicions de contractació, treball i retribució justes i adequades** per als agents culturals que hi participen.

Escenaris i reptes:

- La universitat estableix mecanismes per tal de **conèixer els interessos, les preferències i el grau de satisfacció dels membres de la comunitat universitària** en relació amb l'oferta cultural (enquestes, avaluacions, consells de participació, etc.).
- La universitat promou la **creació de caire interdisciplinari**, entre diferents llenguatges creatius i disciplines.
- La universitat disposa de **mecanismes de suport i acompanyament per a l'alumnat i altres membres de la comunitat universitària** que impulsen projectes creatius, de cara a afavorir-ne el desenvolupament.
- La universitat **col·labora amb altres universitats**, en territoris propers i a nivell internacional, per tal d'afavorir intercanvis entre iniciatives creatives i generar una programació cultural més diversa.
- La universitat desenvolupa una **estratègia de creació i programació cultural**, que té en compte els principis orientadors d'aquesta Carta.

Alguns exemples d'iniciatives ja existents:

- Diverses universitats promouen **premis per tal de reconèixer els joves artistes i col·lectius emergents** vinculats a la universitat. Per exemple, la Universitat Abat Oliba CEU (UAO CEU) ha establert premis de literatura, fotografia i assaig i debat acadèmic;³⁵ i les universitats públiques valencianes promouen els Premis a la Creació PRECREA.³⁶
- La Universitat d'Alacant té un **programa d'espectacles d'arts escèniques** denominat ACUA,³⁷ adreçat tant als col·lectius universitaris com a la societat en general. Així mateix, **el voluntariat cultural i lingüístic de la UA**³⁸ és un programa de suport a les activitats culturals i de promoció del multilingüisme.
- Nombroses universitats de la Xarxa Vives acullen grups actius en diverses disciplines artístiques i culturals i ofereixen **programacions regulars d'activitats**. A la Universitat de Lleida (UdL), per exemple, hi ha una temporada musical, grups musicals, de teatre i dansa, i l'Aula de Poesia Jordi Jové, tots amb més de 25 anys d'activitat continuada; d'altra banda, el Vicerectorat de Cultura i Extensió Universitària obre una convocatòria anual d'ajuts culturals, que propicia que els centres i departaments de la universitat es puguin inserir en la dinàmica cultural general.³⁹

---

[35] <https://www.uaoc.eu/ca/activitats-culturals>

[36] <https://www.uji.es/com/noticies/2020/10/2q/premis-precreea/>

[37] <https://veu.ua.es/va/noticies/2021/4/programacio-acua-d-arts-esceniques-per-als-mesos-d-abril-a-juny-de-2021.html>

[38] <https://web.ua.es/va/udpc/voluntariat/voluntariat-cultural-i-linguistic-de-la-ua.html>

[39] <http://www.udl.cat/ca/serveis/culturals/index.html>

ÀMBITS D'ACTUACIÓ

- En alguns casos, s'han dut a terme iniciatives conjuntes, com el **concert en línia “Música de Poetes”**,⁴⁰ celebrat la vigília de Sant Joan de l'any 2020, amb la participació d'una quinzena d'universitats de la Xarxa Vives i nombrosos poetes i interprets.
- Diverses universitats han desenvolupat **programes de foment de la participació de la comunitat universitària, i especialment l'alumnat, en la vida cultural** de dins i fora de la universitats, i han establert alguns acords en aquest sentit: per exemple, el programa UPCArts⁴¹ de la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC) i el Programa de Cultura⁴² de la Universitat Pompeu Fabra (UPF), que, tot i tenir una vocació més àmplia, també busquen cohesionar l'oferta d'activitats existent i donar-los una perspectiva més estratègica. Per la seva banda, la Universitat Internacional de Catalunya (UIC) ha signat un conveni amb el Club TresC⁴³ de foment de l'accés a la cultura.
- La UB ofereix una àmplia programació musical i d'arts escèniques a través d'un Cicle de Música, Cicle de Dansa Contemporània⁴⁴ i una programació específica destinada a donar a conèixer grups emergents del panorama musical actual (Els Vespres UB⁴⁵). Totes aquestes activitats estan obertes a la ciutadania i tenen caràcter gratuït. Més informació a la web Soc Cultura.⁴⁶
- Al Regne Unit, el **Warwick Arts Centre**,⁴⁷ situat al campus de la Universitat de Warwick (Coventry), és considerat un dels principals centres culturals del país pel que fa a programació i diversitat, amb una infraestructura que combina teatre, auditori, cinemes i sales d'exposicions i que duu a terme programes educatius per a la comunitat universitària i una oferta que s'adreça al públic en general.

4. Conservació i divulgació del patrimoni material i immaterial

Orientacions bàsiques:

- La universitat reconeix el seu **vinde amb la memòria natural i cultural del territori** on se situa.
- La universitat **manté un inventari i cataloga el patrimoni material i immaterial, cultural i natural** de què disposa, i estableix mecanismes adequats per conservar-lo, d'acord amb els estàndards internacionals.
- El patrimoni de la universitat està **disponible per a iniciatives de recerca** que busquin aprofundir-ne el coneixement i fer-ne noves interpretacions.
- La universitat disposa de mecanismes per tal de **rebre en dipòsit elements patrimonials d'interès** per al coneixement, i garantir-ne una conservació i divulgació adequades.
- La universitat disposa de recursos humans, tècnics i econòmics adequats per tal de **fer una divulgació adequada, en diversos formats i un llenguatge entenedor, del seu patrimoni propi o dipositat**. Aquest patrimoni també està a disposició d'altres universitats i agents culturals que vulguin estudiar-lo o contribuir a la seva divulgació, amb les condicions pertinents de cessió i conservació.

---

[40] <https://www.vives.org/programes/cultura/concert-de-sant-joan-musica-de-poetes/>

[41] <https://www.upc.edu/ca/upcart>

[42] <https://www.upf.edu/web/universitat-cultura>

[43] <https://www.uic.es/ca/universitat/vida-universitaria/cultura/avantatges-i-descomptes>

[44] <http://www.ub.edu/cultura/activitats/altres-activitats/x-cicle-de-dansa-contemporania-la-ub>

[45] <http://www.ub.edu/vespres/>

[46] <http://www.ub.edu/cultura/>

[47] <https://www.warwickartscentre.co.uk/>

ÀMBITS D'ACTUACIÓ

Escenaris i reptes:

- La universitat **digitalitza de manera completa o parcial el seu patrimoni** i el posa a disposició de la ciutadania i d'altres agents locals i internacionals, tot desenvolupant alhora accions que n'afavoreixin l'accés, la interpretació i eventuais nous usos.
- La universitat disposa d'un **reglament relatiu a la conservació, gestió i divulgació del patrimoni** material i immaterial, cultural i natural.
- La universitat **reconeix el valor dels coneixements tradicionals existents al territori** que l'envolta, propis del patrimoni immaterial, i estableix mecanismes de **diàleg amb el coneixement acadèmic**, en àmbits com ara la conservació del medi ambient i el foment del desenvolupament sostenible.
- La universitat explora **nous formats i recursos per recuperar, divulgar i posar en valor el seu patrimoni** i el coneixement acumulat al llarg de la seva història.
- La universitat **col·labora amb entitats, agrupacions, museus, arxius i altres agents relacionats amb el patrimoni material i immaterial**, en accions que contribueixen a la seva catalogació, conservació, posada en valor i divulgació i fomenten el coneixement i la reflexió al seu voltant.
- La universitat desenvolupa una **estratègia en matèria de conservació i divulgació del patrimoni**, que té en compte els principis orientadors d'aquesta Carta i que busca la coordinació entre el conjunt d'agents que intervenen en l'àmbit del patrimoni dins la universitat.

Alguns exemples d'iniciatives ja existents:

- La Universitat de Barcelona (UB) va aprovar en data 26 de juny de 2020 per Consell de Govern la **Normativa de la Universitat de Barcelona reguladora de les col·leccions del patrimoni cultural moble**,⁴⁸ que configura un pla integral per a la gestió, la preservació i l'enriquiment del patrimoni cultural. El pla preveu diverses accions, com ara el desenvolupament de procediments vinculats amb la gestió patrimonial, com per exemple, la cessió temporal de béns per a usos expositius.⁴⁹
- La UB ha engegat la campanya "Apadrina un llibre",⁵⁰ amb l'objectiu de facilitar la conservació i restauració del seu ric patrimoni bibliogràfic mitjançant el micromecenatge. Aquesta iniciativa forma part de la campanya "Mecenes UB".
- La UMH ha aprovat un **normativa en matèria de patrimoni**,⁵¹ que inclou la creació d'una Comissió de Patrimoni Cultural, i treballa en la catalogació del patrimoni, amb un portal públic de consulta.
- Diverses universitats de la Xarxa Vives han **digitalitzat els seus fons artístics i altres recursos del patrimoni**: es poden esmentar, per exemple, el fons artístic⁵² de la Universitat de les Illes Balears (UIB), el Museu Virtual⁵³ de la UB, o les Col·leccions especials⁵⁴ del Consorci de Serveis Universitaris de Catalunya (CSUC), una iniciativa en la qual participen diverses biblioteques universitàries.

---

[48] https://www.ub.edu/web/ub/galeries/documents/sites/transparencia/organs_govern/consell_govern/Acords/consell_20200626/9.1_normativa_colleccions_juny.pdf

[49] <http://www.ub.edu/cultura/activitats/altres-activitats/cessio-temporal-de-bens-mobles>

[50] <https://www.mecenes.ub.edu/apadrinaunllibre>

[51] https://boumh.umh.es/files/2020/07/boumh-RS-324_2020-COGO-NOT-ACUER.-CONSEJO-DE-GOBIERNO-MODIFICACION-ANEXO-XXI-DE-GERENTE.pdf

[52] <https://fonsartistic.uib.es/>

[53] <http://colleccionsespecials.csuc.cat/?q=ca/inici>

[54] <http://colleccionsespecials.csuc.cat/?q=ca/inici>

ÀMBITS D'ACTUACIÓ

- El **Laboratori de Patrimoni**⁵⁵ de l'UJI combina l'educació al voltant de les diverses dimensions del patrimoni i la dinamització ciutadana en entorns rurals de Castelló, en col·laboració amb ajuntaments, entitats i altres col·lectius.
- La regió austríaca de Römerland Carnuntum, situada prop de la frontera amb Eslovàquia, ha desenvolupat una **estratègia mancomunada de desenvolupament regional que busca conservar el patrimoni i el paisatge**;⁵⁶ tot el procés ha estat facilitat, gestionat i avaluat per la Universitat Tecnològica de Viena, i el projecte ha estat considerat una bona pràctica en un programa europeu de patrimoni i desenvolupament.
- A Austràlia, la **Xarxa de Museus Universitaris d'Art**⁵⁷ agrupa 22 institucions, que es calcula que conserven, en conjunt, el 30% de les col·leccions d'art existents en museus petits i mitjans de tot el país. La Xarxa duu a terme projectes de col·laboració interuniversitària, fomenta la recerca i posa de relleu la importància dels museus universitaris.

5. La universitat en l'ecosistema cultural local

Orientacions bàsiques:

- La universitat **atén i escolta les demandes i propostes provinents dels agents culturals del seu entorn.**
- La universitat **participa en iniciatives conjuntes amb altres agents culturals** del seu entorn.

Escenaris i reptes:

- La universitat disposa d'un **servei d'acollida a les demandes de col·laboració** per part d'entitats i institucions culturals del seu entorn, cedeix espais i recursos de suport per al desenvolupament o la presentació de projectes, i ofereix assessorament i acompanyament per a algunes iniciatives.
- La universitat ofereix recursos de suport (formació, assessorament, espais en residència, finançament, etc. segons el cas) per a l'**alumnat i altres membres de la comunitat universitària que tinguin projectes de professionalització** per a inserir-se en el teixit cultural de l'entorn.
- La universitat **promou la recerca al voltant de la realitat de l'ecosistema cultural** del seu entorn, amb vocació de contribuir a enfortir-lo.
- La universitat participa, en col·laboració amb agents públics o privats del seu entorn, en **iniciatives de desenvolupament urbà o territorial sostenible** i hi promou la incorporació substancial dels aspectes culturals, aportant-hi les seves capacitats de recerca, reflexió, connexió d'àmbits del coneixement i divulgació. En aquest marc, és convenient, entre d'altres, establir mecanismes d'avaluació de l'impacte que els processos de desenvolupament territorial tenen en els recursos i agents culturals, i viceversa.

---

[55] <https://www.uji.es/cultura/base/peu/p-acompanyament/patrimoni/>

[56] https://www.roemerland-carnuntum.at/Pactum_Roemerland_Carnuntum_ist_Cultural_Heritage_in_Action

[57] <https://www.uama.edu.au/>

ÀMBITS D'ACTUACIÓ

Alguns exemples d'iniciatives ja existents:

- El programa **Nau Social**⁵⁸ de la UV promou una intervenció socioeducativa per a la participació i la inclusió social a través de l'art i la cultura, mitjançant la col·laboració entre la universitat i diverses entitats socials, culturals i educatives, i ha afavorit la participació en la vida cultural de grups que tradicionalment no hi accedien.
- El festival **PRIME the animation**⁵⁹ és una iniciativa de la Universitat Politècnica de València (UPV), que ha passat d'estar vinculada als resultats de la docència a ser un festival internacional amb aliances amb el sector de l'animació i l'audiovisual valencià, estatal i internacional.
- La UPF ha desenvolupat el programa "**En residència**"⁶⁰ d'incubació i acceleració de projectes d'impacte social impulsats per alumni de la universitat, i que està integrat en el projecte MEDIA-RIS3CAT de desenvolupament de les indústries culturals, amb fons de la UE i la participació de nombrosos agents públics i privats, entre els quals també hi ha altres universitats.
- Com a propietària dels Pavellons de la Finca Güell, a UB és membre integrant del Consell Gaudí, un òrgan consultiu del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya creat amb la finalitat d'impulsar, fomentar i difondre el coneixement de l'obra de Gaudí i per possibilitar l'intercanvi d'informació sobre les diverses actuacions entorn d'aquesta obra.⁶¹
- El projecte "**Campus Extens de la URV**"⁶² compta des dels inicis amb el suport econòmic de la Diputació de Tarragona i la col·laboració dels ajuntaments i altres ens locals que acullen les seus i posen espais a disposició de la Universitat per realitzar-hi activitats.
- Fora de l'entorn urbà, el projecte **Enclau-UJI**⁶³ connecta la UJI amb una vintena de municipis rurals del seu entorn, amb el compromís de treballar conjuntament en un procés de desenvolupament cultural del territori.
- #TerritoriUA,⁶⁴ el desenvolupament de la **xarxa de seus i aules universitàries** incentivat per la UA per la província d'Alacant, ha permès oferir un ampli catàleg d'activitats culturals, de formació i investigació, convertint-la en un referent en el territori per a la transferència del coneixement.
- A Karlsruhe (Alemanya), el projecte **Perfekt Futur**⁶⁵ ofereix una incubadora d'empreses culturals i creatives en un antic mercat, amb prioritat per a graduats de les universitats de la ciutat i en el marc d'un ampli clúster cultural.

6. La dimensió digital de la cultura

Orientacions bàsiques:

- A l'hora d'adoptar i utilitzar recursos digitals, la universitat incorpora una **reflexió crítica sobre les implicacions en matèria de privacitat, accés al coneixement, alfabetització digital i bretxa digital**, entre d'altres, i pren les mesures adequades per tal d'assegurar una divulgació adequada del coneixement i l'accés en condicions d'igualtat.

---

[58] <https://www.uv.es/uvweb/cultura/ca/nau/nau-social-1286097309060.html>

[59] <http://primetheanimation.upv.es/>

[60] <https://www.upf.edu/web/area-tallers/en-residencia>

[61] <http://www.portalgaudi.cat/>

[62] <https://www.urv.cat/ca/societat-empresa/campus-extens/>

[63] <https://www.uji.es/cultura/base/peu/xarxa-territori/enclau-ujj/>

[64] <https://veu.ua.es/va/territoriua/territoriua.html>

[65] <https://perfekt-futur.de/en>

ÀMBITS D'ACTUACIÓ

- La universitat incorpora en la recerca i l'oferta docent **espais de reflexió crítica i divulgació del coneixement** sobre el potencial de la tecnologia en relació amb els diversos àmbits del coneixement i la cultura, que afavoreixin la transició digital i els usos conscients de les tecnologies.
- La universitat té en compte l'especificitat dels entorns digitals i dissenya les seves accions culturals en aquest entorn tot pensant en els **formats i mecanismes d'accés i participació adequats**.
- Les universitats de la Xarxa Vives aprofiten l'entorn digital per **desenvolupar projectes culturals conjunts**.

Escenaris i reptes:

- La universitat desenvolupa **plataformes digitals pròpies o en col·laboració amb altres agents**, tot tenint en compte la sobirania digital i les possibilitats de participació.
- La universitat desenvolupa una **estratègia sobre la cultura en l'entorn digital**, que té en compte els principis orientadors d'aquesta Carta i aborda els diversos àmbits temàtics que s'hi desenvolupen (educació i formació; recerca i divulgació del coneixement; creació i programació; conservació i divulgació del patrimoni; relacions amb l'ecosistema cultural).

Alguns exemples d'iniciatives ja existents:

- La Universitat de Barcelona (UB) ha iniciat el procés d'actualització i implementació d'un nou software de catalogació de col·leccions patrimonials i una nova plataforma web associada, que esdevindrà el **nou Museu Virtual de la UB (MVUB)**, una nova web dedicada íntegrament a patrimoni cultural, amb funcionalitats noves que permetran explorar les diverses possibilitats narratives del patrimoni.
- La Universitat Oberta de Catalunya (UOC) ha desenvolupat diverses iniciatives de divulgació cultural a Internet, principalment a través del **portal LletrA de difusió de la literatura catalana**⁶⁶ (en col·laboració amb l'Institut Ramon Llull), en el marc del qual han sorgit altres iniciatives, com Poesia Dibuxada, el Dia de la poesia catalana a Internet o Booktrailers.cat.
- La **Plataforma InteractUA**⁶⁷ és una iniciativa de la Universitat d'Alacant (UA), per difondre i facilitar la interacció entre estudiants de la UA amb inquietuds artístiques, que inclou un directori digital de joves artistes i mecanismes de suport en la difusió i innovació de les seves propostes.
- La Universitat Ramon Llull (URL), juntament amb centres educatius de diversos països, ha promogut el **concurs LSdreams**,⁶⁸ que fomenta la col·laboració entre joves estudiants d'Europa i Orient Mitjà en projectes d'innovació i empenedoria vinculats a l'assoliment dels ODS, i que incentiva la col·laboració entre equips de diferents països a través d'Internet.

---

[66] <https://lletra.uoc.edu/>

[67] <https://cultura.ua.es/va/interactua/>

[68] <https://lsdreams.lasalleuniversities.net/>

ÀMBITS D'ACTUACIÓ

- La revista digital cultural (veu.ua.es)⁶⁹ és la publicació oficial de la UA a través de la qual es pot seguir l'actualitat cultural de la universitat i les seues seues.
- A la Universitat de Lleida, la Càtedra Màrius Torres d'Estudis sobre Patrimoni Literari Català (CMT),⁷⁰ i en relació a la recuperació, preservació, difusió i estudi del patrimoni literari català, està desenvolupant tres projectes: el **Corpus Literari Digital**, que pretén reunir la digitalització del patrimoni literari contemporani en llengua catalana, amb versions digitals de publicacions periòdiques, llibres, manuscrits i enregistraments sonors i audiovisuals; el **Torsimany**, una plataforma virtual per a la preservació, la difusió i l'estudi de les traduccions de la literatura catalana a altres llengües; i l'**Espai Màrius Torres**, dedicat a la gestió, preservació, divulgació i investigació de l'obra dels escriptors de Ponent.

---

[69] <https://veu.ua.es/va/veu.html>

[70] <http://www.catedramariustorres.udl.cat>

IMPLEMENTACIÓ

IMPLEMENTACIÓ

El desenvolupament de la Carta d'Universitats i Cultura i la seva adaptació a cada universitat comporta reflexionar sobre els recursos i mecanismes necessaris, tant a nivell de cada institució com a la Xarxa. Aquest darrer apartat ofereix algunes orientacions per acompanyar aquesta implementació, afavorir-ne l'eficàcia i establir un procés de treball que garanteixi la rellevància continuada de la Carta.

1. Accions a nivell d'universitat

Visió i coordinació interna

El ventall ampli d'agents que intervenen en la dimensió cultural a la universitat requereix comptar amb mecanismes adequats de reflexió conjunta i coordinació. En aquest sentit, es poden considerar les mesures següents:

- En els casos en què això no existeix ja, cada universitat podria **reflectir en un o diversos documents estratègics la seva visió respecte la dimensió cultural de la seva actuació** i com posar-la en pràctica. Aquests documents han de servir per adaptar els eixos esbossats en aquesta Carta a la realitat específica de cada universitat, d'acord amb la diversitat existent a la Xarxa. En aquests documents caldria identificar els principals agents que participen en el desenvolupament de la dimensió cultural de la universitat, el rol que hi assumeixen i els mecanismes de coordinació interna desitjables.
- Cada universitat pot **establir un Consell de Cultura o un espai similar que afavoreixi el diàleg, la participació, la reflexió conjunta i l'intercanvi d'informació** entre els diversos agents que intervenen en la vida cultural a la universitat, i com a espai que acompanya l'adopció de directrius i altres orientacions relacionades amb la dimensió cultural de la universitat. Cal vetllar perquè aquest ens compti amb una participació diversa, inclosos dels agents significatius pel que fa a les funcions educativa, de recerca i divulgació de la universitat, així com de la resta d'àmbits identificats anteriorment.

L'existència d'aquests mecanismes a nivell d'universitat ha de servir, en un primer moment, per adaptar a cada institució les idees principals d'aquesta Carta. Posteriorment, també permetrà fer-ne un procés dinàmic, basat en principis d'adaptabilitat i sostenibilitat, que s'enriqueix progressivament gràcies a les reflexions, debats i propostes de les universitats compromeses amb la Carta.

Estructuració dels recursos

La realitat institucional de les universitats és molt diversa i fa difícil establir pautes comunes pel que fa als recursos humans que caldria destinar a la funció cultural de la universitat i la manera d'estructurar-los. En qualsevol cas, de manera genèrica es poden fer les següents recomanacions:

- **Equip rectoral:** sembla convenient comptar amb un vicerectorat dedicat de manera total o parcial als aspectes culturals, amb funcions de lideratge institucional i estratègic, i que alhora treballi per promoure la consideració dels aspectes culturals en la resta d'àmbits del govern de la universitat.
- **Serveis tècnics:** la coordinació i l'impuls de la dimensió cultural de la universitat hauria de recaure principalment en un o diversos serveis, oficines o unitats especialitzats, sense perjudici de l'existència d'altres estaments que també contribueixin a la funció cultural de la universitat en els seus àmbits respectius. En especial, i tot i que és probable que els serveis tècnics adscrits a l'àmbit cultural incideixin sobretot en tasques com la divulgació, el suport a la creació i la

---

IMPLEMENTACIÓ

---

programació, el patrimoni, les relacions amb l'ecosistema cultural i alguns aspectes de la dimensió digital de la cultura, és important establir mecanismes de coordinació també amb els àmbits de l'educació, la formació i la recerca. Els documents estratègics vigents a nivell d'universitat i el Consell de Cultura o espai similar esmentat anteriorment haurien de permetre establir paràmetres comuns i diàleg entre els diversos agents afectats. De manera més concreta, la universitat pot considerar dotar-se de les figures següents:

- 1. Direcció cultural de la universitat**, amb funcions de direcció general del projecte cultural de la universitat i capacitat d'impulsar la visió de la universitat pel que fa a l'àmbit cultural. En particular, caldrà vetllar per assegurar la coherència del conjunt i el diàleg i la coordinació entre tots els agents pertinents. Entre les seves responsabilitats hi hauria les següents:
  - Definició de la programació anual, en termes conceptuals i de les principals línies operatives, per a la seva aprovació als òrgans corresponents.
  - Direcció de les persones que treballen a l'equip del servei o oficina.
  - Supervisió dels equipaments culturals a càrrec seu.
  - Relacions internes amb vicerectorats, facultats, departaments, etc.. per coordinar i fomentar l'actuació cultural, tot assegurant la coherència de conjunt i en relació amb la visió manifestada per la universitat.
  - Relacions externes amb el seu entorn cultural i la cooperació internacional.
  - Comunicació i imatge institucional.
- 2. Coordinació d'activitats culturals**, amb funcions de gestió del projecte cultural de la universitat. Entre les seves responsabilitats hi hauria les següents:
  - Organització i planificació de les activitats generades des del servei o oficina corresponents.
  - Identificació i planificació de les necessitats de producció i atenció al desenvolupament del programa.
  - Propostes de contractació i prestació de serveis per a les activitats.
  - Relació amb els diferents responsables de les unitats de la universitat per a l'organització i la incorporació de propostes a la programació.
- 3. Personal d'administració i serveis (PAS) dels serveis culturals**, amb places específiques d'acord amb un concurs de mèrits. Entre d'altres, s'inclourien en aquest àmbit el personal d'administració i serveis encarregats de la gestió d'equipaments culturals com a tals, o altres espais que es poden utilitzar per a la programació cultural (sales d'actes, espais d'exposició, espais públics, etc.), el personal de les biblioteques que participi en activitats de difusió cultural, i el suport administratiu per al procediment d'aprovació de les activitats dins de l'estructura universitària. La diversitat de casuístiques fa difícil definir les funcions específiques en cada cas.
- 4. Personal docent i investigador amb dedicació parcial a l'activitat cultural**, per exemple amb funcions de direcció artística, programació, comissariat d'activitats culturals, interpretació del patrimoni, etc.
- 5. Alumnat**, que pot participar en rols artístics o bé en la gestió i organització d'activitats culturals en el marc de la tasca associativa, de programes de pràctiques, beques de formació, intercanvis internacionals o projectes de recerca, o bé en tasques de voluntariat.

IMPLEMENTACIÓ

---

6. **Prestació de serveis externs**, per a aquelles funcions que ho requereixin: artistes, companyies, equips de llum i so, publicitat, seguretat, etc.

2. Accions per a l'enfortiment de la Xarxa

La implementació de la Carta d'Universitats i Cultura és una oportunitat per enfortir l'acció cultural a la Xarxa Vives. En aquest sentit, caldria contemplar una sèrie d'actuacions que contribueixin a les dinàmiques de col·laboració dins la Xarxa. Segons el cas, aquestes actuacions poden ser impulsades des del pla d'actuació de la Xarxa o bé fomentades des d'aquest i participades per part d'aquelles universitats que hi tinguin un interès més directe. De manera més concreta, es poden considerar diferents línies d'actuació, que s'exposen tot seguit; algunes d'aquestes ja existeixen en l'actualitat, mentre d'altres es podrien crear de nou.

Reunions regulars dels vicerectorats (Comissió de Cultura de la Xarxa)

Per tal de fer seguiment de la implementació de la Carta, avaluar-la i intercanviar aproximacions al voltant de la dimensió cultural de la universitat i les experiències existents en aquest àmbit, i alhora assegurar que el procés és sostenible i s'adapta a circumstàncies canviants, és convenient seguir convocant de manera periòdica trobades dels vicerectorats responsables de cultura a les universitats que integren la Xarxa.

Coordinació i col·laboració a nivell tècnic

A través del Grup de Treball en Gestió Cultural i, si s'escau, altres espais de col·laboració entre el personal tècnic que contribueix a la dimensió cultural de la universitat, la Xarxa podria prosseguir i aprofundir la reflexió conjunta i la col·laboració al voltant de les qüestions següents:

- **Reflexió** sobre les implicacions estratègiques i operatives de les propostes formulades a la Carta i les seves implicacions pel que fa a la definició de perfils, rols i competències.
- Establiment de **grups de treball específics**, amb un mandat i durada concrets, per a aquells àmbits de la Carta que les universitats considerin que cal aprofundir.
- Celebració anual de la **Jornada sobre la Gestió de la Cultura a la Universitat**, com a espai de reflexió i intercanvi d'experiències entre les universitats de la Xarxa.
- Establiment d'un **espai digital de treball**, que permeti compartir experiències i eines al voltant dels àmbits d'actuació identificats a la Carta.
- Desenvolupament de **projectes culturals conjunts**, en forma de coproducció, realització virtual simultània o itinerància entre diverses universitats de la Xarxa.
- Possible **participació en projectes europeus i internacionals** relacionats amb la dimensió cultural de la universitat i la seva gestió.

IMPLEMENTACIÓ

Formació interna

La implementació de la Carta i l'enfortiment dels recursos destinats a la dimensió cultural de les universitats comporta també una reflexió sobre les competències del personal dedicat a aquestes tasques, i l'establiment d'accions de formació. En alguns casos, aquesta formació es pot oferir a nivell de cada universitat, mentre en d'altres les activitats formatives, en format presencial o virtual, es poden adreçar a diverses universitats d'un mateix territori o bé al conjunt d'universitats de la Xarxa. Entre d'altres, es podrien considerar els aspectes següents:

- **Fòrum Vives sobre la Carta d'Universitats i Cultura**, adreçat als diversos agents de la universitat que hi tenen relació, per tal de compartir les orientacions generals de la Carta i reflexionar sobre les seves implicacions a cada universitat.
- **Cursos o seminaris de formació**, a nivell d'institució o de la Xarxa, per tal d'aprofundir en aspectes concrets dels àmbits d'actuació coberts per la Carta: per exemple, els aspectes digitals i la seva intersecció amb la dimensió cultural de la universitat, o bé el foment de la inclusió i la lluita contra les desigualtats en la gestió cultural des de la universitat.
- **Altres activitats de formació**, a nivell d'universitat, que responguin a les necessitats detectades per cada universitat a l'hora d'impulsar les accions derivades de la implementació de la Carta.

Seria convenient valorar i determinar, en cada cas, els mecanismes adequats de reconeixement professional de les activitats de formació realitzades.

EQUIP DE TREBALL

EQUIP DE TREBALL

UNIVERSITATS

La Carta d'Universitats i Cultura ha estat impulsada per les 18 universitats següents:

- Universitat Abat Oliba CEU
- Universitat d'Alacant
- Universitat Autònoma de Barcelona
- Universitat de Barcelona
- Universitat de Girona
- Universitat de les Illes Balears
- Universitat Internacional de Catalunya
- Universitat Jaume I
- Universitat de Lleida
- Universitat Miguel Hernández d'Elx
- Universitat Oberta de Catalunya
- Universitat Pompeu Fabra
- Universitat Politècnica de Catalunya
- Universitat Politècnica de València
- Universitat Ramon Llull
- Universitat Rovira i Virgili
- Universitat de València
- Universitat de Vic – Universitat Central de Catalunya

DIRECCIÓ

Jordi Montaña, vicepresident I de la Xarxa Vives d'Universitats.

Antonio Ariño Villarroya, catedràtic de Sociologia de la Universitat de València.

COORDINACIÓ

SECRETARIA EXECUTIVA DE LA XARXA VIVES D'UNIVERSITATS

Ignasi Casadesús i Olucha, secretari executiu.

Maria Teresa Alberó Francés, cap de projectes.

DIRECCIÓ TÈCNICA

TRÀNSIT PROJECTES

Àngel Mestres Vila, director general de Trànsit Projectes.

Mariana Pfenniger, directora de l'àrea de consultoria i projectes internacionals de Trànsit Projectes.

Jordi Baltà Portolés, consultor de l'àrea de consultoria i projectes internacionals.

CONSELL ASSESSOR

COMISSIÓ DE CULTURA

Catalina Iliescu Gheorghiu, vicerectora de Cultura, Esport i Extensió Universitària de la Universitat d'Alacant

Carolina Bastida Serra, coordinadora del Servei de Programes Internacionals i del Grup de Recerca en Llengües de la Universitat d'Andorra

Carme Miralles Guasch, vicerectora de Campus, Sostenibilitat i Territori de la Universitat Autònoma de Barcelona

Agustí Alcoberro Pericay, vicerector de Patrimoni i Activitats Culturals de la Universitat de Barcelona

Laura Vall-Llosera i Casanovas, vicerectora d'Estudiants i Inserció Laboral de la Universitat de Girona

Joana Maria Seguí Pons, vicerectora de Projecte Cultural, Universitat Oberta i Seus Universitàries de la Universitat de les Illes Balears

Roser Santigosa Cebrian, directora de Comunitat Universitària de la Universitat Internacional de Catalunya

Carmen Lázaro Guillamón, vicerectora de Cultura i Relacions Institucionals de la Universitat Jaume I

Joan Josep Busqueta Riu, vicerector de Cultura i Extensió Universitària de la Universitat de Lleida

Javier Moreno Pérez, vicerector adjunt de Cultura i Creació de la Universitat de la Miguel Hernández d'Elx

---

EQUIP DE TREBALL

Joan Fuster Sobrepere, director d'Estudis d'Arts i Humanitats de la Universitat Oberta de Catalunya

Anne Witczak, vicerectora d'Estudiants i Cultura de la Universitat de Perpinyà Via Domitia

Maria Carmen Fenoll Clarabuch, cap del Gabinet del Rector de la Universitat Politècnica de Catalunya

José Luis Cueto Lominchar, vicerector d'Alumnat, Cultura i Esports de la Universitat Politècnica de València

Pablo Pareja Alcaraz, vicerector de professorat i de Relacions amb la Comunitat de la Universitat Pompeu Fabra

Carlo Gallucci Calabrese, vicerector de Relacions Internacionals i Estudiants de la Universitat Ramon Llull

Cori Camps Llauredó, vicerectora de Relacions Institucionals, Cultura i Compromís Social de la Universitat Rovira i Virgili

Roberto Furesi, delegat del sistema de biblioteques universitàries, arxius i museu de la Universitat de Sàsser

Esther Alba Pagan, vicerectora de Cultura i Esport de la Universitat de València

Anna Maria Sabata Aliberch, secretària general de la Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya

GRUP DE TREBALL DE GESTIÓ CULTURAL

Lourdes Melich Coca, responsable del Servei d'Atenció a l'Estudiant i Activitats Culturals de la Universitat Abat Oliba CEU

Carmen Cobela Puig, subdirectora del Servei de Cultura de la Universitat d'Alacant

Carolina Bastida Serra, coordinadora del Servei de Programes Internacionals i del Grup de Recerca en Llengües de la Universitat d'Andorra

Ana Valencia Veloso, responsable de la Unitat de Dinamització Comunitària de la Universitat Autònoma de Barcelona

Maria Pilar Mateo Bretos, tècnica en exposicions i gestió cultural de la Universitat de Barcelona

Jaume Feliu Torrent, delegat del rector per a Territori i Sostenibilitat de la Universitat de Girona

Bàrbara Obrador Rosselló, directora del Servei d'Activitats Culturals de la Universitat de les Illes Balears

Gloria Galicia Balboa, tècnica del Servei d'Estudiants de la Universitat Internacional de Catalunya

Albert López Monfort, cap del Servei d'Activitats Socioculturals de la Universitat Jaume I

Josep Armengol Segú, tècnic de Cultura de la Universitat de Lleida

Matilde Baño Caballero, gestora d'Activitats Culturals i de Promoció Lingüística de la Universitat Miguel Hernández d'Elx

Teresa Ferriz Roure, responsable de Nous Projectes de la Universitat Oberta de Catalunya

Maria Carmen Fenoll Clarabuch, cap del Gabinet del Rector de la Universitat Politècnica de Catalunya

Ricardo Forriols González, director de l'Àrea d'Activitats Culturals de la Universitat Politècnica de València

Gemma Garcia Gimenez, cap del Servei d'Atenció a la Comunitat Universitària de la Universitat Pompeu Fabra

Carol Pérez Alarcón, webmaster del Gabinet de Comunicació i Relacions Institucionals de la Universitat Ramon Llull

Cori Camps Llauredó, vicerectora de Relacions Institucionals, Cultura i Compromís Social de la Universitat Rovira i Virgili

Ana Bonmatí Alcántara, directora de Gestió Cultural de la Universitat de València

Montse Simon Ferran, directora UHub, Servei a la Comunitat Universitària de la Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya

La «Carta d'Universitats i Cultura» presenta un marc comú de referència per a l'establiment d'estratègies en la política cultural de les universitats. Amb una vocació pionera i de lideratge, pretén cimentar les decisions que donaran resposta als reptes que planteja la cultura a les universitats del segle XXI. Així, permetrà conduir el debat sobre la gestió i el paper de la cultura universitària a l'espai europeu d'educació superior.

Xarxa Vives
d'universitats

Universitat Abat Oliba CEU. Universitat d'Alacant. Universitat d'Andorra. Universitat Autònoma de Barcelona. Universitat de Barcelona. Universitat CEU Cardenal Herrera. Universitat de Girona. Universitat de les Illes Balears. Universitat Internacional de Catalunya. Universitat Jaume I. Universitat de Lleida. Universitat Miguel Hernández d'Elx. Universitat Oberta de Catalunya. Universitat de Perpinyà Via Domitia. Universitat Politècnica de Catalunya. Universitat Politècnica de València. Universitat Pompeu Fabra. Universitat Ramon Llull. Universitat Rovira i Virgili. Universitat de Sàsser. Universitat de València. Universitat de Vic · Universitat Central de Catalunya.

Amb la col·laboració de:

**Generalitat
de Catalunya**